No. 1732 Zaterdag 10 Maart 1917. 34ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4. Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Nieuwe Begrooting.

Memorie van Toelichting.

§ 1.

Ter voldoening aan artikel 101 van het reglement op het beleid der regeering, heeft ondergeteekende de eer den Kolonialen Raad hierbij aan te bieden de ontwerp verordening tot voorloopige vaststelling der koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1918.

Voor gemeld dienstjaar worden geraamd:

de uitgaven op	f 1,146,021,—
de ontvangsten op	903,399,—
Het nadeelig verschil bedraagt	f 242,622,—

tot dekking waarvan op eene bijdrage uit 's Rijks schatkist wordt gerekend.

Voor het dienstjaar 1917 waren de ramingen als volgt:

uitgaven	f 1,307,574,—
ontvangsten	760,194,—
nadeelig verschil	f 547,380,—

of f 304,758,— meer, dan de ramingen voor 1918 aanwijzen.

Dit gunstig verschil is hoofdzakelijk te danken aan de mindere uitgaven voor:

kosten van tijdschoten	f 1,200,—
tegemoetkoming in de verplaatsingskosten van kleine landbouwers, pachters van domeingronden	8,650,—
kosten voor verbetering van het visscherijbedrijf	1,100,—
aankoop van plantzaad tot wederverkoop	1,000,—
voorschot aan de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen	25,000,—
verbetering van de St. Annabaai	180,000,—
kosten verbonden aan de aanschaffing van een motorboot voor de havenpolitie en den toldienst in de haven van Willemstad, tevens reserveloodsboot	10,000,—

en aan de hoogere ramingen der volgende middelen met de daarachter vermelde bedragen:

invoerrecht	29,000,—
accijns op gedistilleerd, wijn en bier	64,000,—
gebruiksbelasting	5,000,—
inkomstenbelasting	24,000,—
huur van landsgronden en eigendommen	2,000,—
rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten	3,000,—
inkomsten van de Curaçaosche Bank	5,000,—
terugbetaling door de telegraafkabelmaatschappij	5,000,—

Echter dient in het oog te worden gehouden dat er in de ontwerp-begrooting van uitgaven memorieposten zijn voor maatregelen waarvan de kosten nog niet kunnen worden geraamd.

De raming der middelen voor 1918 is, met inachtneming der onlangs plaats gehad hebbende belastingverhoogingen, eenigszins speculatief gedaan. Er is namelijk daarbij verwacht, dat de storende invloeden, die de vrije ontwikkeling van het verkeer in den weg staan, zoo niet reeds in 1917, dan toch wel vroeg genoeg in 1918 zullen zijn verdwenen om reeds in laatstgemeld jaar de vruchten te kunnen beginnen te plukken, die de terugkeer tot normale toestanden voor de kolonie belooft.

Bij uitvoerrecht op mijnproducten en loodsgelden is er b.v. op gerekend, dat zoowel de Curaçaosche Mijnmaatschappij als de Curaçaosche Petroleum Maatschappij hare bedrijven op eenigszins bevredigende schaal zullen kunnen uitoefenen.

Bij invoerrecht en inkomstenbelasting is nevens op eene vermeerdering van de opbrengst, tengevolge van de jongste belastingverhoogingen, ook gerekend op den verbeterenden economischen toestand van de bevolking.

Gebruiksbelasting kon zich hooger laten ramen in verband met de stijging der huurprijzen van woonhuizen.

Ten aanzien van de grondbelasting kan de verbeterde economische toestand eerst na de eerstvolgende schatting, namelijk eerst voor het jaar 1919 hare volkomen weerspiegeling vinden. De ietwat hoogere raming voor 1918 geschiedde enkel met het oog op enkele in aanbouw zijnde werken, die in 1918 voor het eerst zullen moeten worden aangeslagen.

In de raming van den accijns op het gedisstilleerd, enz. kon de jongste verhooging daarvan niet geheel tot uitdrukking komen. Hooge inkoopsprijzen en vrachten hebben het verbruik in de laatste jaren zóó gedrukt, dat, waar nog onzekerheid omtrent het verloop dier omstandigheden bestaat, eenige voorzichtigheid bij de raming van dit middel geboden was.

§ 2.

Vergelijking van de opbrengst der middelen in 1916 met die der middelen in 1915.

Voor zoover reeds thans kan worden vastgesteld, overtreft de opbrengst der middelen in 1916 die der middelen in 1915 met rond f 60.000,—, den verrekenpost van f 100,000,— in 1916 voor den aankoop door Suriname van het stoomschip „Prinses Juliana" buiten beschouwing latende.

De volgende middelen brachten in 1916 belangrijk meer op dan in 1915:

invoerrecht	f 27,000,—
accijns op gedistilleerd, wijn en bier	20,000,—
belasting op openbare verkoopingen van roerend goed	4,000,—
grondbelasting	2,000,—
inkomstenbelasting	2,000,—
Sucessiebelasting	3,000,—
huur van landsgronden en eigendommen	4,000,—
terugbetaling door de telegraafkabel maatschappij	26,000,—

Belangrijk minder dan in 1915 brachten in 1916 op de volgende middelen:

overdrachtsbelasting	f 2,000,—
inkomsten van de posterij	2,000,—
uitvoerrecht van mijnproducten	11,000,—
inkomsten van de Curaçaosche Bank	11,000,—
teruggave van de door de koloniale kas bestreden kosten van de koloniale postspaarbank	2,000,—
alle andere ontvangsten	7,000,—

§ 3.

Vergelijking van de opbrengst der middelen in 1916 met de ramingen voor dat jaar.

De totale opbrengst der middelen, overtrof voor zoo ver thans bekend, de raming met rond f 23,000,—

Belangrijk meer dan de raming hebben opgebracht de volgende middelen:

invoerrecht	8,000,—
belasting op publieke verkoopingen van roerend goed	3,000,—
inkomstenbelasting	4,000,—
ontvangsten ten behoeve van de koloniale kas	2,000,—
inkomsten van de Curaçaosche Bank	13,000,—
terugbetaling door de telegraafkabel maatschappij	26,000,—
alle andere ontvangsten	3,000,—
accijns op gedistilleerd, wijn en bier.	4,000,—
inkomsten van de posterij	3,000,—
uitvoerrecht van mijnproducten	29,000,—
afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging van den katoenbouw op St. Eustatius	5,000,—
loodsgelden	4,000,—

§ 4.

Vergelijking der uitgaven in 1916 met de voor dat jaar toegestane kredieten

De uitgaven beliepen, voor zoover thans bekend f 1,846,016,— of f 113,007,— meer dan de raming.

Deze meerdere uitgaaf is voornamelijk veroorzaakt doordien op den memoriepost. „Kosten in verband met de regeling van den gezondheidsdienst" f 32,713,— werd uitgegeven, en voor de verbetering van de St. Annabaai f 80,814,—, voor geneeskundige behoeften aan onvermogenden, enz., f 18,995,— en voor onvoorziene uitgaven f 23,255,— boven de raming noodig is geweest.

§ 5.

De omstandigheden zijn nog van dien aard, dat ook voor het dienstjaar 1918 de kredieten voor de koloniale huishouding [illegible] de hoogst noodzakelijke moesten worden beperkt. Sommige kredieten ten opzichte waarvan vaststaat, dat de ramingen onvoldoende zijn, moesten worden verhoogd. Echter maken de abnormale tijdsomstandigheden en de voortdurende stijging van de voor den dienst noodzakelijke benoodigdheden eene raming der uitgaven hoogst moeilijk.

§ 6.

1o. *Kosten van tijdschoten.* Voor 1918 wordt hiervoor geen krediet aangevraagd, aangezien de uitgaven, verbonden aan het lossen van tijdschoten, in dezen tijd, waarin omstandigheden tot uiterste zuinigheid nopen, niet verantwoord zijn. In Nederlandsch–Indië en in Suriname zijn deze schoten ook reeds afgeschaft. Sedert Februari d.j. worden dan ook op Curaçao geen tijdschoten meer gelost.

2o. *Kosten voor verbetering van het visscherijbedrijf in de kolonie.*

onderhoud der koelhuizen	f 300,—
uitgaven van het tweede gedeelte van het verslag van professor Dr. J. Boeke, voormalig raadsman in visscherijzaken in de kolonie Curaçao	f 800,—
	f 1,100,—

Voor 1918 wordt hiervan geen krediet aangevraagd. Het onderhoud der koelkamers komt voor rekening van den persoon, aan wien zij om niet in bruikleen worden afgestaan.

De uitgave van het tweede gedeelte van het verslag van professor Dr. J. Boeke zal naar verwacht wordt, in 1917 plaats hebben.

3o. *Aankoop van plantzaad tot wederverkoop.* Voor 1918 wordt hiervoor geen krediet aangevraagd aangezien op de gouvernementscultuur terreinen voldoende zaad wordt geoogst om bij eventueel gebrek aan zaaizaad in 1918 in de behoefte te voorzien. In 1916 behoefde geen plantzaad te worden gekocht.

4e. *Verbetering van de St. Annabaai.* Zooals Z. E. de Minister van Koloniën in Zijne Memorie van Toelichting bij de vaststelling van de Koloniale Huishoudelijke Begrooting voor het dienstjaar 1917 mededeelde, kon worden afgezien van het denkbeeld om de uitvoering van de nog te verrichten werken te doen aanbesteden en zullen deze werken in eigen beheer tegen het einde van het jaar kunnen worden beëindigd.

In het jaar 1916 werd verwijderd: 7554 M^3 waarvan 4692 M^3 (west) en 2852 M^3 (oost), waarvan werd opgebaggerd en in onderlossers weggevoerd:
7030 M^3 waarvan 3136 M^3 (west) en 3894 M^3 (oost).

Volgens de laatste oppeiling van den havenmond moest op 1o. Januari 1917 nog verwijderd worden: 4889 M^3 waarvan 3764 M^3 (west) en 1125 M^3 (oost).

Het laat zich dus nog steeds aanzien, dat de werken tegen het einde van 1917 kunnen worden voltooid.

De havenverbetering was in het begin van dit jaar in zooverre gevorderd, dat men volgens peilingen, welke plaats vonden 26 — 31 December 1916, een vaargeul heeft van 70 M. (zeventig meter) breedte bij een diepte van 9 M. (negen meter) minus Cur. Peil.

§ 7.

Ter vergemakkelijking van het overzicht zijn de in elke afdeeling der begrooting van uitgaven voorkomende posten onder verschillende hoofden gebracht. Ook zijn enkele posten van de eene naar de andere afdeeling, waar zij naar het oordeel van ondergeteekende, beter thuis behooren, overgebracht, terwijl de afdeeling „Haven en loodswezen" opgenomen is in de afdeeling „Openbare werken."

Ofschoon de betrekkelijke notas van wijzigingen nog niet in het bezit van ondergeteekende zijn, heeft hij gemeend bij de samenstelling van de hierbij aangeboden begrooting, rekening te moeten houden met de in Nederland voorgestelde wijzigingen van het wetsontwerp tot difinitieve vaststelling der Koloniale Huishoudelijke Begrooting voor 1917.

Naschrift van de Redactie.

In de *Memorie van Toelichting* werd dit jaar zulk een volledig overzicht gegeven van den financiëelen toestand onzer Kolonie, dat er moeilijk nog iets kan worden bijgevoegd.

Het geeft een gevoel van gerustheid, wanneer men ontwaart, dat het beheer onzer financiën in goede handen is.

De gegevens, welke hier worden verstrekt, rusten op vasten grondslag en kunnen een degelijk uitgangspunt vormen tot het maken van verdere berekening.

De totaalindruk kan niet anders dan geruststellend zijn. Het gaat goed met Curaçao, dat een mooie toekomst tegen gaat. Ook de meest rechtmatige verwachting verleidde nog niet tot eenige geestdriftige beschouwing, of speculatieve berekening. Alles wordt U zoo nuchter mogelijk voorgeteld.

En toch kan ook volgens deze uiterst nauwgezette financiëele beschouwing niet worden ontkend, dat de Kolonie vooruitgaat en de economische toestand der bevolking verbetert.

Voor de nieuwe begrooting in 1918 werden geraamd *minder uitgaven* en *meer inkomsten.*

De opbrengst der middelen in 1916 *overtrof* die van 1915 met 60,000 Gld en de voorzichtige raming van 1916 met rond 23,000 Gld.

Een bewijs dat deze raming zoo veel mogelijk gebaseerd was op de werkelijkheid en deze zeer juist werd beoordeeld.

De opbrengst der middelen zijn steeds stijgende.

De uitgaven liepen wel f 113,007 boven de raming, maar die gelden worden meer dan verantwoord door de plotseling noodig geworden uitgaven ten behoeve van de nieuwe regeling van den gezondheidsdienst.

Als nu ook bewaarheid wordt, wat in deze beschouwing wordt gehoopt, dat einde 1917 of begin 1918 de internationale toestand weer normaal is, en de verbetering der haven nog dit jaar beëindigd wordt, dan kan Curaçao onder een goed financiëel beheer, waarvan de nieuwe Begrooting andermaal het bewijs levert, met een gerust hart de toekomst te gemoet gaan. Tegenvallers zijn voor ons buitengesloten, we weten, wat ons te wachten staat.

De godsdienst der toekomst.

SLOT.

Diepe denkers en verziende staatslieden beweren, dat de weldadige invloed van het Katholicisme noodzakelijk is voor het behoud en den bloei der volkeren. De Kerk is het eenige hechte bolwerk tegen het anarchisme en de revolutie; zij is de machtigste beschermster van het huiselijk leven, daar zij alleen aan echtbreuk en geslachtsmoord het hoofd kan bieden. Zij alleen heeft in hare hand den sleutel tot de oplossing van het sociale vraagstuk. De onsterfelijke encyclieken van den grooten Leo hebben het zegel der goedkeuring gehecht aan de christelijke democratie en een flinken stoot gegeven aan de voorwaartsche beweging voor sociale [illegible] en sociale actie in alle landen der wereld. De roemrijke geschiedenis der Kerk op sociaal en charitatief gebied gedurende de laatste vijf-en-twintig jaren is slechts eene profetie van haren klimmenden invloed in den loop der twintigste eeuw.

De verjonging der scholastieke wijsbegeerte die is doorgedrongen in niet–Katholieke hoogescholen als Amsterdam, Utrecht, Columbia en Harvard, vult Katholieke harten met hoop. Het is de altijd durende wijsbegeerte, gebaseerd op en getoetst aan de ondervinding der eeuwen. Geen gedachtenstelsel in de geschiedenis van het menschelijk denken beantwoordt zoo volkomen aan de natuur der wetenschap door Huxley terecht genoemd „systematized common sense." Zoo de scholastiek de breede beginselen handhaaft van St. Thomas, zoo gelukkig aangepast aan de eischen des tijds door de school van Leuven, wordt zij gewis de wereldveroverende wijsbegeerte. En waar de rede triomfeert in hare maagdelijke zuiverheid, daar volgt het geloof met goddelijke majesteit.

De moderne apostelen van het ongeloof hebben hunne leerlingen wijsgemaakt dat de vooruitgang der vrijheid de ondergang der Kerk zou zijn. Vreemde voorspelling! Zij, die zelfs door hare tegenstanders als Stuart Mill en Guizot genoemd is „de moeder der vrijheid; zij, wier aardsch opperhoofd (Leo XIII) de vrijheid heeft geprezen als „de kostbaarste gave der natuur; zij, die de vrijheid heeft gehandhaafd gedurende de negentien eeuwen tegenover al de volkstirannen en gewetenverkrachters vanaf Herodes tot Carranza; zij, die in de nieuwe wereld het eerst van allen de banier der godsdienstvrijheid heeft geheschen; zal zij vergaan, waar de vrijheid zegeviert? Hare geheele geschiedenis is een onophoudelijke oorlog voor de vrijheid. Zij heeft de slavernij afgeschaft, de boeien der armen gebroken, de lijfeigenen tot zelfstandige bezitters verheven en de werklieden beschermd tegen uitzuigende kapitalisten. Persoonlijk eigendom, ordelijk gezag, de rechten der ouders, de verheven waardigheid van den mensch, de onafhankelijkheid des gewetens van staatsinmenging; deze zijn de grondzuilen der vrijheid waarvoor de Kerk heeft gestreden met meer moed en zelfverloochening dan de lijfgarde van Napoleon vocht voor keizer en vaderland. Gelijk in

het verleden zoo in de toekomst, waar vrijheid woont daar triomfeert het Kruis.

De Kerk is de som en synthese van alle waarheid en hooge idealen. Waarheid, schoonheid, goedheid vinden ontwikkeling en bloei waar het Katholicisme zich in volmaakte volheid ontplooien kan. De echte broederlijkheid, de onvervalschte vrijheid, de meest volkomen gelijkheid vinden haar grond en wezen in het Roomsche dogma. Al de zonen der Kerk en broeders van Christus, baden in de vrijheid der kinderen Gods, zijn geschaard in eene heilige orde, het afbeeldsel der hemelsche hierarchie.

Het Katholicisme is het ware en volle humanisme, de vervulling van de verwachting der volkeren, het toevluchtsoord van alle hooge en geheimvolle aspiraties van het menschelijk hart. De Kerk is de stad Gods waar de zuiverste idealen der menschheid hun volle verwezenlijking vinden. Gelijk de rivieren hun kronkelende wateren richten naar de zee, zoo loopen de wentelende wegen van werelds gedachten en verlangens naar het Katholicisme.

Iedere vereeniging belichaamt een verlangen, een aspiratie des harten. De Kerk is de reusachtige belichaming van de universeele aspiraties des menschelijken geslachts. Het geheele wezen des menschen, iedere individueele handeling, alle sociale verhoudingen weet zij te verheffen en te heiligen. Hare woonplaats is de wijde wereld, haar werkkring allen menschen, hun denken en begeeren. Hare zending is de wegen der wereld recht te maken voor God.

In het Katholieke ontmoeten en omhelzen zich het geschapen en het ongeschapen Leven. Zijn natuur is niet ontkenning, maar verheffing en vereeniging van het geschapen leven met God, hetgeen de hoogste verwezenlijking vindt in het mysterie der menschwording. Het Katholieke geloof verklaart het goddelijk plan dat loopt door de gewaande tegenspraken en hevige botsingen van het menschelijk doen en denken; het is de som van alle natuurlijke en bovennatuurlijke waarheden die de wereld samenbinden. Derhalve is er in de wereld geen zoeken naar de waarheid dat niet wezenlijk Katholiek is. Waar waarheid woont daar is Christus; en waar Christus is, daar is de Kerk. Op dit verheven beginsel is het Katholicisme gegrondvest. Alle ketterij, echter, is ontkenning, leeft door ontkenning en leidt tot ontbinding. Alle ketterij is protestant in zoo verre zij protesteert tegen de waarheid. Uit den geest der ontkenning is alle ketterij geboren. Het Katholicisme is dus de antithese van het Protestantisme. Het is gebouwd op positieven grondslag en in den wentelenden ontwikkelingsstroom van het menschelijk leven vergadert het in zijn boezem alle waarheid en schoonheid als zijn rechtmatig eigendom, omdat het ware, schoone en goede de onweerstaanbare idealen zijn der menschheid zag men met een Engelsch schrijver zeggen: „The world tends instinctively to become Catholic."

Een Amerikaansche auteur heeft alle Christenen verdeeld in twee klassen: papen en apen. De Katholieken noemt hij, „papen" wijl zij den Paus erkennen als het aardsche opperhoofd der Kerk. De overigen noemt hij „apen" omdat hun godsdienst slechts bestaat in min of meer volmaakte na-aperij der Roomschen. Dit navolgen van Katholieke gebruiken en het wederinvoeren van Roomsche dogmas en gebruiken is een verschijnsel dat noodzakelijkerwijze voeren moet tot bekeering. De meeste convertieten komen tot ons uit de ritualistische partij der Anglikanen, daar dezen in de navolging verder gevorderd zijn dan de andere protestantsche sekten. Het invoeren van Katholieke kerstgebruiken in Engeland en Amerika, het oprichten van kruisbeelden en kappelletjes langs den weg, het plaatsen van kruisen op kerktorens, het bidden voor overledene vrienden en verwanten enz., zijn wegwijzers op het pad naar Rome.

⁂

Een der hoopvolste teekenen des tijds en een bewijs voor de alles overheerschende levenskracht van het Katholicisme volgens Mgr. Benson is de vereering der H. Eucharistie. De internationale sacramentscongressen, overtuigen ons van dit feit. Geen zuiver menschelijke vereeniging kan van den eenen kant zulke intensieve gevoelens van aanbidding en liefde, en van den anderen kant zulke helsche razernij van woede en vrees verwekken over een klein wit voorwerp (de hostie) dat door de helft der christelijke wereld beschouwd wordt als een stukje brood. Te Keulen, waar de delegaat des Pausen verwelkomd werd door het luiden der klokken en bulderen der kanonnen, te Londen, Weenen, Madrid, Montreal, kwam een ontelbare schaar van uitgelezen priesters en leeken bijeen uit alle oorden der wereld om den eucharistischen Christus aanbidding en hulde te brengen — aan den zelfden Christus die negentien eeuwen geleden uit de maagd Maria geboren werd, stierf aan het kruis op Calvarie en verrees van de dooden op den dag van Paschen. Een kerk die door louter geloof aan een bovennatuurlijk feit uit alle werelddeelen kan tezaam vergaren mannen der wetenschap, geneesheeren, wijsgeeren, rechters, advocaten, militairen, handelslui, priesters, vrouwen en kinderen is voorwaar geen uitgeteerd lichaam waarop toepasselijk is het woord van Bilderdijk: „Het uitgemergeld rif zinkt rammelend in het graf."

„De Katholieke Kerk," zegt de socialist Proudhon, „gelooft aan God! Zij gelooft beter dan de sekten! Zij is de zuiverste, de meest volmaakte, de meest schitterende manifestatie der Godheid. Zij alleen weet Hem op waardige wijze te aanbidden. Welnu, daar noch de menschelijke rede, noch het menschelijke hart zich los kan maken van de gedachte aan God, daarom is de Kerk, niettegenstaande de stormen der eeuwen, onvergankelijk gebleven."

De godsdienst van de toekomst is die van het verleden, n.l. het Katholicisme.

De Volkastem.

Een gevecht in de lucht.

Een der oorlogscorrespondenten beschrijft een gevecht in de lucht als volgt:

Onophoudelijk trommelt het front. Alle kalibers beuken op de vernielde loopgraven. Hoog boven ons suizen de groote granaten van onze artillerie, die ver achter ons staat. De twee en veertigers laten in regelmatige afstanden hun enorme granaten op den vijand donderen.

De zon wordt mat. Het begint te dauwen. De lucht is ietwat mistig. Een Duitsche tweedekker kruist laag boven de ballons. Een afweerkanon blaft dicht bij ons. De shrapnells ontploffen hoog boven ons als matte lichtkogels.

De vliegenier hamert signalen. Een vijandelijk eskadron nadert ergens, nog niet te zien.

De kabelballons dalen. Met razende snelheid worden automatisch de staaltouwen ingehaald. De hoogste ballon is nog niet omlaag. De dynamo werkt uit alle macht. Hij is nog een tweehonderd meter hoog ...... Daar laat een vliegenier zich op hem vallen...... Steil omlaag als 'n roofvogel naar den buit...... brandprojectielen suizen door de lucht...... pijlen van een meter lengte dringen in den ballon...... uit den mand valt een lichaam loodrecht omlaag ...... de waarnemer...... Heeft hij de parachute...... Ja! nu ontvouwt het scherm zich en zeilt schuin naar beneden...... alles speelt zich af in een deel van een seconde...... daar ontploft de ballon...... nog voor de vliegenier van koers veranderen kan, de druk van de explosie scheurt hem de beide vleugels van de machine...... in razende snelheid valt de ballon...... reddingloos...... als een Ikarus van de sage...... uit het voorste gedeelte maken zich twee punten los...... menschen, zij spreiden de armen uit in de lucht, draaien als tollen......sneller suist de machine omlaag......met wentelende propellers......zij haalt de roteerende vleugels in......den hel opvlammenden ballon......het zwevende valscherm......en slaat krakend hard tegen den grond. Resten en puin van den luchtstrijd volgen. De Duitsche waarnemer landt zonder ongelukken. Langzaam zinkt de vuurmassa. De twee vijandelijke vliegers liggen verpletterd daar stierven helden.

Vliegerbommen! Twintig vijandelijke vliegeniers zijn boven ons, als uit de wolken gevallen. Alle afweerkanonnen donderen. Machinegeweren ratelen. Daartusschen weer het geluid van de bommen.

Ontelbare shrapnellwolkjes ballen zich zwart samen om het eskader en steeds barsten huilend nieuwe projectielen daartegen in. Twee vliegeniers razen schuin naar den grond. Een treffer verscheurt een anderen vliegenier ... Het Duitsche eskader treedt op. Het kwam in een breede wolk, die gedreven werd door den snellen noordoosten wind.

Geknetter van machinegeweren. De afweerkanonnen verstommen. Voorposten-gevechten openen den slag van de vliegeniers. Boven ons woedt de eerste slag in de lucht van dezen oorlog, van deze wereld. Met ongekenden durf vallen onze kleine Fokkers de kleine Engelsche strijdvliegmachines aan, die als torpedobooten hun gepantserde reuzen beschermen. Zij vliegen in steile vlucht om elkaar, langs elkaar en bestoken elkaar met machinegeweren, waarvan de kogels ratelend in onze buurt terecht komen.

Wij zoeken dekking achter aarden wallen en boomen. Met bliksemsnelheid verwisselen de tooneelen. Dikwijls lijkt het of een vlieger omlaag valt, getroffen, maar meestal is dit maar een manoeuvre, een voorwendsel.

Plotseling komt de vijandelijke phalanx in wanorde De Fokkers zijn er doorgebroken. Een wild gejaag begint. Er is van methode geen sprake meer. De groote Engelsche kamp-vliegtuigen sturen omlaag, als wilden zij duiken. De Fokkers zijn boven en drukken de reuzen lager en lager. Het slagveld wordt grooter. Overal begint een gevecht van vliegenier tegen vliegenier.

Doelloos werpen de Engelschen hun bommen omlaag. Zij moeten hun ballast kwijt. De aardfonteinen springen rondom uit den grond op. Een paar vliegtuigen landen.

Een Duitsche Fokker slaat over zijn kop...... valt...... houdt stil...... tuimelt verder...... gaat kaarsrecht in de hoogte...... valt te pletter......

Na een half uur gaan de vijanden uit elkaar. De Engelschen verlaten het front. De Duitschers sturen naar de etappe-haven.

Alleen een paar waarnemingsvliegtuigen kruisen nog boven het gevechtsterrein.

Weldra zal de slag voortgezet worden......

DE OORLOG.

Toen President WILSON Zondag zijn vier nieuwe jaren inging, heeft hij een belangrijke redevoering gehouden, waarin hij de houding der Ver. St. voor de toekomst aangaf.

Ook wenschte hij te weten, of machtiging van 't Congres noodig was om de neutraliteit gewapend te handhaven. Twaalf leden van den Senaat schijnen daartegen geweest te zijn en hebben zich de ongenade van heel het land op den hals gehaald. Het ergste is, dat de Staten nu verdeeld zijn in het optreden tegen Duitschland.

President WILSON gaat zijn gang en zal kanonnen laten plaatsen op de handelsschepen, uitsluitend ter verdediging. Maar als bij het nemen van dergelijken maatregel de Senaat reeds verdeeld is, wat heeft men dan te verwachten, als er stouter plannen worden voorgesteld.

De duikbootenoorlog kan niet worden gekeerd en maakt, helaas, slachtoffers genoeg. Alleen Engeland verloor in de maand Februari 94 handelsschepen en 29 visschersvaartuigen. Daarenboven werden nog 67 andere Engelsche booten door de onderzeeërs aangevallen, maar zonder succes.

Dit is een officiëele mededeeling van de Engelsche Admiraliteit en heeft heel wat meer waarde dan al dat gesmaal op de duikbooten, dat ze toch niet hun doel bereiken.

Heelemaal, de uithongering van Engeland, misschien niet, maar toch wel half. Ook in Engeland komt gebrek aan levensmiddelen.

Wat voor geloof men verder hechten kan aan het nieuws, dat al de duikbooten na één maand varens terug moesten keeren naar hun basis om nieuwe provisie, reparatie, etc. en dat het meerendeel toen in de fuik is geloopen en gevangen werd in de netten door de Engelschen gespannen?

Erg veel vertrouwen wekt het niet, als op het slot dezer mededeeling gezegd wordt, dat het aantal buitgemaakte onderzeeërs niet bekend zal worden.

Als dat getal bizonder hoog was, kwam men er zeker mee voor den dag, want dan was de duikbootenoorlog van zelf gauw uit.

Nu echter Amerika zich nog voorbereidt tegen de duikbooten, blijken er genoeg over te zijn om er bang voor te wezen.

De Engelschen houden zich kranig rondom Bapaume en verdienden een telegrafischen gelukwensch van den Koning.

Laat ons den datum nu eens goed onthouden.

Op 1 Maart werd gezegd, dat Bapaume door de Duitschers ontruimd werd en spoedig vallen zou.

Onthoud den dag en oordeel zelf over de waarde dezer berichten.

Gedurende de maand Februari, namen de Engelschen in het Ancregebied 2133 Duitschers gevangen, waarbij 26 officieren.

Ook in Mesopotamië blijven de Engelschen voortrukken en doen de Turken leelijk afbreuk.

Maar die overwinning kostte hun al meer dan 20000 soldaten.

Nu, 18000 Engelsche Vrouwen staan al klaar om overgescheept te worden naar Frankrijk, waar zij achter het front hulpdiensten zullen verrichten.

Ook zijn er 60000 Russen op komst, plus nieuwe versterking van de Canadeesche troepen.

De strijd zal dus opnieuw beginnen.

Berichten uit de Kolonie.

Inspectiereis.

Zaterdag l.l. is de heer D. MOLENKAMP, chef der D. T alhier, met de Estelle naar Bonaire vertrokken ter inspectie van het station voor D. T. aldaar.

In den loop dezer maand krijgt Aruba eveneens een beurt.

Petroleum per pijpleiding van Amerika naar Engeland.

Gemeld wordt, dat een Iersch ingenieur een plan heeft ontworpen voor den aanleg van een pijpleiding van Amerika naar Engeland, om met behulp daarvan petroleum van het eene land naar het andere te pompen. Hij raamt de kosten eener dergelijke installatie op £ 10 millioen. De transportkosten zouden zoodoende voor 100 gallons op 2 sh. per 1000 zeemijlen worden verminderd. Een pijpleiding van 18 duim doorsnede zou volgens berekening 700 gallons per minuut van het eene land naar het andere kunnen leveren. Aanleiding tot het ontwerpen van dit plan vormen natuurlijk de momenteel zeer hooge transportkosten en het gebrek aan tankbooten en ten deele ook de vermindering der productie.

Ook iets voor Curaçao!

Van Maracaibo naar Curaçao is de afstand niet groot. Maar zelfs als slechts een pijpleiding gelegd werd van de bronnen tot aan de Venezolaansche Kust zou het zandmeer van Maracaibo vermeden kunnen worden en de vaart van en naar Curaçao heel wat vlugger geschieden.

Ook zouden dan grootere tankbooten gebruikt kunnen worden.

Postspaarbank.

Gedurende de maand Jan. 1917.

Kantoren.		Ingelegd	Teruggehaald
Willemstad		f 6.680 43	f 13.470·46
2e district	Curaçao	2.50	360—
3e „	Curaçao	10—	——
4e „	Curaçao	50—	1.25
5e „	Curaçao	56—	——
Oranjestad	Aruba	577—	384.92
3e „	Aruba	——	2—
Kralendijk	Bonaire	562.50	299,87
Rincon	Bonaire	58—	——
Philipsburg	St Martin	228—	300—
Oranjestad	St Eust.	154 25	12,50
Bottom	Saba	92 50	——
Windwardside	Saba	6780	——
Totaal		f 8,538 98	f 14.829—

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 9 Maart 1917.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........	——
ZOUT per vat van 180 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G.........	„ 0.07
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.50
id. per KG. 2e kw.	„ 0.30
HUIDEN per K.G.........	„ 1.20
GEITENVELLEN per K.G.........	„ 2.20
WOL per K.G.........	„ 0.25
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.75
BEENDEREN per K.G.........	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.........	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa).	
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„ 3.37½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3,50
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „ „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6 30
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ „ 1 van 25 c.M. of minder	
STROOHOEDEN (latai):	f.
Kwaliteit X per dozijn.........	f1.12½
Kwaliteit XX per dozijn.........	f1,87½

Officiëele berichten.

Aan den veldwachter op Aruba J. R. Salome, thans met verlof op Curaçao, is tot verder herstel van gezondheid twee maanden verlofsverlenging verleend.

Het lid van den Raad van Justitie op St. Eustatius H. H. Johnson, is voor den tijd van twee jaren benoemd tot Rechter-Commissaris belast met de instructie van strafzaken bij dien Raad.

Aan den onderwijzer 4e klasse op St. Martin N. G. W. H. Buncamper, hoofd der openbare school te Koolbaai, is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend; tot tijd. hoofd dier school is aangesteld de onderwijzer J. A. de Groot.

Aan den onderwijzer 3e klasse L. Conner, hoofd der openbare school te Kleinbaai op St. Martin N. G. is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend; tot tijd. hoofd dier school is aangesteld de onderwijzeres 4e klasse, Mej. C. Buncamper.

Aan de onderwijzeres in het hoedenvlechten aan de openbare school te Philipsburg, St. Martin N. G. Mej. M. Milliard, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De 2e luitenants bij de stedelijke schutterij alhier, S. M. Penso, J. L. Penha Jr. en Jac. F. Haayen zijn bevorderd tot 1ste Luitenants bij dat korps; en de 2e Luitenant H. F. Schotborgh is belast met de functiën van officier van kleeding en wapening.

Aan Mej O. E. Johnson, kweekelinge aan de openbare school te Bottom op Saba is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend, en Mej. D. M. Simmons is tijdelijk belast met die functiën.

Aan den stuurman van de loodsmotorboot alhier J. Bernabela is tot verder herstel van gezondheid 2 maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den officier van justitie en ontvanger op St. Eustatius O. E. H. A. W. Gravenhorst Brouwer is tot herstel van gezondheid zes maanden verlof verleend.

De heer Q. L. Rigaud, Griffier enz. op Bonaire is tijdelijk belast met de functiën van officier van justitie en ontvanger op St. Eustatius; de heer G. E. Hellmund met de functiën van Griffier enz. van Bonaire en de kommies der belasting F. de Jongh tevens belast met de functiën van klerk op Bonaire.

Aan den gouvernements-geneeskundige van Saba D. S. Bergen is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

De gouvernements-geneeskundige in het 4e en 5e district alhier, C. J. Polak, is tijdelijk belast met de waarneming der functiën van gouvernements-geneeskundige op Saba; en de geneeskundige J. Oduber met de functiën van gouvernements-geneeskundige in het 4e en 5e district van Curaçao.

De hulpseiner bij den seinpost op het fort Nassau Chevalier Croes is voor een maand geschorst en Jozef Jekel is in diens plaats aangesteld.

Aan het hoofd van den post voor D. T. op Aruba C. A. Beaujon is veertien dagen verlof verleend en de seiner 2e klasse bij den post op Curaçao P. J. Frigerio is tijdelijk belast met de functiën van hoofd van den post op Aruba.

De Gouverneur heeft bepaald, dat aan de Emmaschool, behalve het reeds bestaande herhalingsonderwijs, gedurende het jaar 1917 gelegenheid geboden zal worden aan meisjes, die een diploma als hoedenvlechtster bezitten, en aan die, welke naar het oordeel van den Inspecteur van het onderwijs daartoe in aanmerking kunnen komen, om onderwijs te ontvangen in de Nederlandsche en Engelsche taal. Met het geven van dat onderwijs is belast de onderwijzer 3de klasse C. J. Krijt, hoofd der Emmaschool.

Aan Mej. O. E. Johnson, kweekelinge aan de openbare school te Bottom op Saba is eervol ontslag uit 's lands dienst verleend; de tijdelijke onderwijzer 3de klasse E. S. J. Kruythoff is werkzaam gesteld aan die school en Mej. D. H. Simmons tijdelijk toegelaten als kweekelinge tot met den dag van aankomst van den heer Kruythoff.

De heer Th. G. den Houter is eervol ontheven van zijn opdracht als Adviseur voor den Openbaren Gezondheidsdienst in de kolonie Curaçao.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Josefa Benohit c|o de Florencia, Juan A Carchen, Helena Croez, A. Faixon Dixon, Estela de Duran, Estela G. de Duran, Istela Fraal Manuel S. Frias S. B Gasser, Eduardo C. Henriquez Maria F. Hernandez, Margarita Hool, Joubert & Co., Sara de Martinez y familia, Henriette Medeman, Josefa Morals, François Nederlans [2], J. B. Salze & Co., H L Sumaris Silva, Rosa Slijser, P M Streedes, Trans-American Syndicate, Primitivo Valencia, C A Verhey.

Aangeteekende stukken: Elisa Virginia Elsevijf, Curaçao Trading Co.

Drukwerken: Ana Maria de Acevedo, Julio A Dec Ramon Gabante, Joubert en Co. E J Joubert, E Joubert 7, A de Taraco.

Drukwerken zonder adres: Een catalogus van „Rundle-Spence Mfg. Co. Millwaukee Wis."

Juan de Castro 2, Maria Santa Cruz, Viuda Betorina Culman 2, Petra Marchena, Piche Marchena. Virginia Tamayo de Mecia, Concepcion Nicia, Henriette Pitiersz, Ramiro Rios F., Antonio Ruiz A, Alfredo Gul Santiago, Jesûs Cisa, Capitán del vapor Manuel Calvo, A. Smal, Juan E Tramm, Eusebio Welman.

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

PROGRAMMA.

1.—Prinz-regent Luitpold Marsch — Schleth
2.—Ouverture de Martha — Flotow
3.—Wiener Praterleben Walzer — Translateur
4.—Fantaisie sur Paillase — L. Cavallo
5.—The Star and Stripes Forever Marche — J. P. Sousa
6.—Telefunken Potpourri — C. Morena
7.—Sextetto de Lucia di Lammermoor 1e. uitv. — Donizetti
8.—El asalto Danza — J. Campos

Curaçaosche Handel-Maatschappij te Amsterdam.

Op Donderdag 25 Januari 1917, van des voormiddags 9 uur tot des namiddags 4 uur, werd ten kantore der Nederlandsche Handel Mij te Amsterdam en bij hare Agentschappen te Rotterdam en te 's-Gravenhage, de inschrijving opengesteld op 750 aandeelen, elk groot f 1000, aan toonder der Curaçaosche Handel Mij., uitsluitend voor de tegenwoordige aandeelhouders, in dier voege, dat vijf aandeelen van f 1000 recht geven op drie aandeelen á f 1000 dezer uitgifte.

De officieele noteering ter beurze van Amsterdam zal worden aangevraagd.

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt f 2.000.000, verdeeld in 2000 aandeelen á 1000, waarvan 1250 aandeelen geplaatst zijn.

Aan de toelichting ontleent *De Mbde* het volgende:

Na de samensmelting der te Amsterdam gevestigde firma C. Peereboom en Sträier, Esser en Co. en de te La Guaira (Venezuela) gevestigde firma Perret en Co. met de Curaçaosche Handel Mij. in Maart 1914 hebben de zaken der Mij. zoowel te Amsterdam als in West-Indië zich voortdurend uitgebreid en overtroffen de verkregen resultaten de verwachtingen. Eene verdere uitbreiding van zaken wordt mogelijk en wenschelijk geacht, terwijl voorts de vestiging van een bijkantoor te New-York in het belang van de West-Indische filialen in voorbereiding is.

De uitvoering dezer plannen stelt echter eischen aan de thans beschikbare middelen, waaraan deze niet kunnen beantwoorden, en wordt het daarom gewenscht geacht over te gaan tot de uitgifte der nog in portefeuille zijnde 750 aandeelen, waardoor het geheele kapitaal van f 2000,000 geplaatst zal zijn.

Voor beoordeeling der financiëele positie van de Mij. verwijzen wij naar de balans per 31 Dec. 1915. De voorloopige resultaten van het boekjaar 1917 zijn wederom zeer gunstig en zullen, onvoorziene omstandigheden voorbehouden, de uitkeering van een zelfde dividend als het vorige jaar, zijnde 13 pct., mogelijk maken.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Jan. 1917.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.		
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl. in echt	Levenl. b. echt	H.
Aruba	13	18	25	6	7	4	0	0	1
Bonaire	8	5	7	6	6	4	0	0	2
St. Martin N.G.	3	2	3	2	3	0	0	0	0
St. Eustatius	6	0	3	3	5	2	0	1	1
Saba	2	2	2	2	1	2	0	0	2
Totaal:	32	27	40	19	25	12	0	1	6

BURGERLIJKE STAND.

SABA.

GEBOORTEN.

	Mannel.	Vr. gesl.	In echt.	Buiten echt.	Levenloos
Januari	5	4	5	4	1
Februari	1	1	2	0	0
Maart	0	1	1	0	0
April	0	1	0	1	0
Mei	1	2	2	1	0
Juni	0	0	0	0	1
Juli	0	2	2	0	0
Augustus	2	3	4	1	0
September	4	2	6	0	0
October	1	1	1	1	0
November	3	4	3	4	1
December	1	1	2	0	1
Totaal:	18	22	28	12	4

Totaal generaal: 40 geboorten.
" " 28 in echt.
" " 12 buiten echt.
" " 4 levenloos aangegeven.

STERFGEVALLEN:

	Mannel.	Vr. gesl.
Januari	0	1
Februari	0	0
Maart	1	1
April	0	1
Mei	3	0
Juni	0	1
Juli	1	2
Augustus	1	1
September	1	1
October	0	0
November	2	1
December	0	1
Totaal:	9	10

HUWELIJKEN:

Januari	0
Februari	3
Maart	0
April	0
Mei	1
Juni	0
Juli	1
Augustus	0
September	1
October	0
November	0
December	1
Totaal:	7

Totaal generaal: 19 sterfgevallen.
Er waren 21 GEBOORTEN MEER dan sterfgevallen.

OPMERKINGEN:

Saba telt een bevolking van 2,488 zielen, of 1,050 meer dan St Eustatius en 800 minder dan St. Martin.

Toch heeft het minder bevolkte St. Eustatius 14 geboorten meer en telt St. Martin met slechts 800 bewoners meer, nog meer dan het dubbel aantal geboorten van Saba; 88 tegen 40.

Evenwel, Saba is buitengewoon gezond. Er stierven maar 19 menschen, tegen 32 op St. Eustatius met meer dan 1000 zielen kleinere bevolking. Op St. Martin, waar slechts 800 menschen meer wonen, stierven er 50 of 31 meer dan op Saba.

[illegible] geboorten moet helaas weer verklaard worden door het veelvuldig [illegible].

Ook is de buitenechtelijke [illegible] en bedraagt nog meer dan ¼. Dat was vroeger heel anders.

De algemeene toestand op Saba gaat achteruit. Dertig jaar geleden in 1886 bedroeg de bevolking 2458 zielen of precies 30 menschen minder. Saba nam in 30 jaren met 1 persoon per jaar toe!

De menschen vinden er te weinig bestaan op het eiland zelf.

Breng industrie onder de bevolking en houd ze op het eiland, dan zal de toestand vanzelf verbeteren.

De geboorte bedroeg:	De sterfte:	Huwelijken:
In 1910: 62	In 1910: 43	In 1910: 12
In 1911: 54	In 1911: 27	In 1911: 11
In 1912: 58	In 1912: 30	In 1912: 6
In 1913: 46	In 1913: 28	In 1913: 14
In 1914: 54	In 1914: 21	In 1914: 5
In 1915: 52	In 1915: 24	In 1915: 8
In 1916: 40	In 1916: 19	In 1916: 7

In de geheele Kolonie nam de bevolking toe door GEBOORTE:

op Curaçao met	303 zielen.
op Aruba met	373
op Bonaire met	108
op St. Martin met	38
op St. Eustatius met	22
op Saba met	21
Totaal	865

Op 1 Januari 1916 telde de geheele bevolking van de Kolonie Curaçao 56,754 personen, dus op 1 Januari 1917, immigratie en emigratie buiten rekening gelaten, 57,619.

Onze Financiën.

Het vierde kwartaal van 1916 was heel wat gunstiger dan dat van 1915.

Alleen op Curaçao werd in de drie laatste maanden van het vorige jaar ± fl 50000 meer ontvangen dan in het zelfde tijdperk van 1915.

Gedurende het geheele jaar werd opgebracht.

Aan *belasting.*

op Curaçao	fl 436,015.87
op Aruba	23,553.81½
op Bonaire	16,442.43½
op St. Martin	10,240.54
op St. Eustatius	6.585.16
op Saba	5.873.90
te samen	fl 498,711 66

Aan andere *Inkomsten*

op Curaçao	fl 193,460.35½
op Aruba	15,378.68
op Bonaire	8,370.48
op St. Martin	4,341 25½
op St. Eustatius	5,929 25½
op Saba	2,627.24
te samen	fl 230,107.26½

Dat maakt voor de geheele Kolonie een totale opbrengst van fl 728,818.92½.

Nieuw Bedrijf.

— Onder den naam van *De Curaçaosche Looi- en Kleurstofmaatschappij* is hier eene maatschappij opgericht, die zich ten doel stelt, looi- en kleurstof te winnen en uit te voeren. Aanvankelijk zal zij zich bepalen tot het trekken van looistof uit [illegible] den met de vervaardiging van andere looi- en kleurstoffen.

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt f 300.000. Voor de ter verkrijging eener concessie van het koloniaal bestuur vereischte aandeelen is reeds ingeteekend, en eerlang zal het bestuur der Mij. inteekeningen trachten te verkrijgen, om het vastgestelde kapitaal aan te vullen.

De, in eene gehouden vergadering van aandeelhouders, aangenomen statuten zullen ter goedkeuring aan het bestuur worden gezonden. In die vergadering werden tot directeuren der Mij. gekozen de heeren: G. A. WINKEL en D. DE MARCHENA JR. en tot commissarissen de heeren C. H. JONCKHEER Wz., C. F. MUSKUS en C. N. WINKEL.

Buitenland.

Het Pruisische Huis van Afgevaardigden.

Het Huis van afgevaardigden behandelde de begrooting in eerste lezing.

Heydebrand (conservatief) verklaarde: Het verheugt ons, dat voor kultuurwerken als den opbouw van Oost-Pruisen zulke hooge sommen uitgegeven konden worden. De naar Rusland versleepte Oost-Pruisen moeten naar het vaderland worden teruggebracht. Onttrekt Rusland zich gehoor te geven (toejuichingen) dan moet tegenover de Russische gevangenen op dezelfde wijze worden opgetreden als tegen over de Franschen. Daar het buitenland weet, dat het onze wapens en onze soldaten niet zal overwinnen, hoopt het thans, dat gebrek, nood en ontevredenheid ons zullen doen buigen. Het geldt hier het bewijs te leveren, dat wij een volk van broeders zijn. (toejuichingen.)

Wanneer wij bedenken de vreeselijke inspanningen der dappere troepen aan de Somme en bij Verdun, den zegetocht door Roemenië, de leiding van Hindenburg (levendige toejuichingen), verder den schitterenden zeeslag bij Skagerrak, de prestaties van onze onderzeeërs (toejuichingen) dan is daarvoor geen dank groot genoeg. (levendige toejuichingen.)

De entente liet door haar antwoord aan Wilson het masker vallen (zeer juist.) Haar antwoord moest in alle gemeenten worden aangeslagen, opdat zij zouden zien wat haar van den tegenstander te wachten staat, wanneer de oorlog verloren wordt.

Daarom kan men niet genoeg erkentelijkheid en bewondering uitspreken voor de woorden van den keizer in zijn proclamatie aan leger en volk (toejuichingen.)

Het Pruisische volk staat als één man achter zijn koning; het zal hem volgen in den strijd en naar de overwinning, waarheen hij ons leidt. (toejuichingen.)

Het beroep op de rechtvaardigheid van onze zaak was bijna overbodig. Slechts een groote onbeschaamde kan den inval in België nu nog als een onrecht bestempelen, nadat de Engelschen zich tientallen van jaren voorbereidden om ons te overvallen. Wij moeten de overwinning met alle strijdmiddelen behalen. Wanneer het legerbestuur het geschikt en tijdig oordeelt van een onbeperkten onderzeeërsoorlog het noodige gebruik te maken, dan zal het Pruisische volk ook bereid zijn de gevolgen te dragen, (stormachtige toejuichingen.)

Overwinnen, dat is de voorwaarde voor alles wat wij na dezen oorlog bereiken willen. Wij moeten op onze grenzen op andere wijze als tot nu toe beschermd zijn. Wij kunnen niet toestaan voor een tweeden keer op deze wijze overvallen te worden. (levendige instemming.)

Wat onze vijanden aan schadeloosstelling van ons eischten zullen wij ook van hen verlangen. Wij verlangen herstel van ons volksleven zooals het voor dezen ontzettenden, frivolen oorlog was: Wij verlangen ook voor de toekomst waarborgen, zooals onze vijanden die eischen (stormachtige toejuichingen.)

Herold (Centrum) verklaarde: Wij zullen wat de voeding betreft door de moeilijkheden heenraken, wanneer de landbouwers en de verbruikers in offervaardigheid met elkaar wedijveren.

Een der voornaamste werkzaamheden der regeering is de nationale hervorming van het Pruisische kiesrecht.

Het Duitsch antwoord aan Amerika en de Duitsche nota aan de neutralen werden door het Duitsche volk vol erkentelijkheid ontvangen. Ook de keizerlijke proclamatie heeft nieuwe geestdrift doen oplaaien.

De oorlog treedt thans in een nieuw stadium. Groote dingen zijn volbracht, ook door de onderzeeërs, wier successen nog veel hooger kunnen worden opgevoerd. Wij hebben wat dit betreft het volste vertrouwen in de legerleiding. Wanneer de mannen en vrouwen van alle standen samenwerken dan zal succes niet uitblijven.

Wij vechten tot de glorierijke overwinning (levendige toejuichingen.)

Von Kardorff (vrij-conservatief): Wij verlangen dat de naar Rusland weggevoerde Duitschers teruggebracht worden, dat onze gevangenen in het algemeen door de vijanden menschwaardig worden behandeld. Het Polenvraagstuk laat de beslissing open of niet onder vollen waarborg der Duitsche waarborgen later de onteigeningswet opgeheven en de nederzettingswet kan verzacht worden. De kern van de geheele kwestie is met de katholieke kerk een overeenkomst betreffende de wenschen, inzake het geven van godsdienstonderwijs tot stand te brengen, dan zal de Poolsche geestelijkheid, die zich tijdens den oorlog kalm en loyaal gedroeg (instemming) van de groot-Poolsche propaganda worden losgemaakt.

Wij ontkennen niet de gevaren, die door de nieuwe stichting van het Polenrijk zullen kunnen ontstaan. Wij gelooven echter, dat de poging kan worden gedaan.

Ook mijn politieke vrienden zijn bereid aan de kiesrechthervorming mee te werken. Wij moeten pogen een vergelijk tot stand te brengen, tusschen de partijen die op den bodem van het kiesrecht met den trap staan.

Wij hebben vertrouwen, in het opperste legerbestuur, dat de vrede in overeenstemming zal zijn met den militairen toestand, dat daarbij ook de wereldpositie van Duitschland in acht genomen wordt. Het vredesaanbod heeft zijn sterke uitwerking naar binnen en buiten gehad. Met haar brutale, lichtzinnige afwijzing van het vredesaanbod heeft de entente zich voor de wereld en de menschheid in het onrecht gesteld.

Onze bondgenooten, zijn daardoor nog nauwer met ons verbonden geworden.

Bij bespreking over het oorlogsdoel houd ik een herinnering aan het bekende woord van den kanselier over het aan België begane onrecht voor niet juist. Dat is door stukken bewezen. Daarop moet tegen den Engelschen laster immer opnieuw worden gewezen.

Met ongeschokt vertrouwen zien wij de toekomst tegemoet. Wij weten dat het legerbestuur alle middelen zal aanwenden om de overwinning te behalen, wanneer, volgens zijn zaakkundig oordeel, het oogenblik daartoe gekomen is. Moge dit oogenblik spoedig aanbreken. Rotsvast vertrouwen hebben wij in het geheele volk. De kracht van het Duitsche volk is tot nu toe niet gebroken en zal niet gebroken worden (Toejuichingen.)

De vice-president van het staatsministerie Breitenach, verklaarde:

De afwijzing van het vredesaanbod door de entente heeft ook in dit huis de vanzelf sprekende gegevoelens opgewekt Nu moet de strijd voor het geliefde vaderland ten uiterste toe voortgezet worden. (levendige toejuichingen.)

Het antwoord der entente is overal naar waarde geschat. (toestemming.)

Wij strijden volk tegen volk, wapen tegen wapen.

Nog meer! Het antwoord van onze vijanden toonde opnieuw, dat wij strijden tegen de huichelarij, waarmede onze vijanden ons trachten te omsingelen (levendige toestemming). Dat is wellicht de zwaarste strijd, die van de waarheid te-

gen de leugen. Wij de vijanden deze strijdmethode verkregen, staken de heldendaden van ons leger en onze vloot des te schitterender tegen zulken donkeren achtergrond af Wij kunnen ons leger en vloot niet genoeg danken. Wij moeten ons hoofd buigen, voor zulk een heldenmoed, voor zulk een offervaardigheid

Met de opvatting, dat de vrede uit den militairen toestand moet voortvloeien, zal iedere leider der hooge politiek het eens zijn. In onze eensgezinde aaneengeslotenheid, welke één buitengewone factor van kracht is, staan wij, evenals in vele andere kwesties torenhoog boven onze vijanden. Wie door heftige aanvallen het aanzien der leidende staatslieden naar buiten aan het wankelen brengt, neemt voor het volk en voor de geschiedenis een zware verantwoordelijkheid op zich (zeer juist.)

De geweldige gebeurtenissen van den oorlog gaan niet ongemerkt voor het staatswezen voorbij. Regeering en volksvertegenwoordiging moeten zich verstaan. Er kan echter geen sprake van zijn, dat de geheele staatsinrichting een principiëele verandering noodig heeft.

Wij verlangen de uiterste plichtsvervulling van ieder om onze wapenen ter overwinning te voeren, naar de overwinning, welke wij allen hopen en vol vertrouwen verwachten (levendige toejuichingen.)

De nationaal-liberaal Friedrich verklaarde: In den rijksdag zien wij een terecht medebepalenden factor bij de vaststelling der vredes voorwaarden. Alle kwesties treden nu terug achter de groote vraag van het verkrijgen der overwinning en van een eervollen vrede.

De politieke en economische toestand dwingt ons alles op dezen strijd te zetten. Van elken neutrale moeten wij verlangen, dat hij zijn belangen tegenover ons niet laat gelden, wanneer het voor ons om een vernietigingsstrijd gaat. Zulke belangen mogen er ons niet van terughouden de overwinning te behalen, welke ons den vrede brengen zal, de Duitsche belangen bevredigt, en ons en de wereld voor nieuwe dergelijke catastrofen bewaart (toejuichingen.)

Tachnieke, van de vooruitstrevende partij zeide: Wij danken den keizer en zijn verantwoordelijken raadgever, dat hij bereid was tot een vrede, die de eer en de veiligheid van het Duitsche rijk waarborgde.

Dit was juist tegenover de neutralen. In het werkelijk neutrale buitenland hebben wij daardoor sympathie gewonnen.

De verantwoordelijkheid voor den oorlog is een kwestie, welke de geschiedenis reeds opgelost heeft. De schuld voor de voortzetting van den oorlog treft uitsluitend de tegenstanders. (Toejuichingen.)

De afwijzende nota was niet alleen alleronbeschaamst, zij was ook de dwaaste en dolste, die ooit geschreven is (toejuichingen.) Tot in de kleinste hut zal de vlam der overtuiging oplaaien, dat wij nu elk offer moeten brengen. Ons doel kan slechts zijn uitboeting en waarborgen tegen de willekeur van de geweldige wandaden, zooals de verwoesting van Oost–Pruisen.

Dat wij den oorlog tot een goed einde zullen brengen, bewijst het huidige verloop.

Voor het gebruik der onderzeeërs zijn de militaire en politieke autoriteiten verantwoordelijk. Een verschuiving dezer verantwoordelijkheid is niet mogelijk. Ontrukken laten wij ons het duikbootwapen niet. Wanneer het gebruikt moet worden, is de zaak der verantwoordelijke personen. Nemen dezen de verantwoordelijkheid op zich, dan zijn de regeering en volksvertegenwoordiging het eens. Niemand onzer zal hun gezag noodeloos aan het wankelen brengen. In het buitenland vallen de ministers als de halmen onder de zeis.

Na elken grooten modernen oorlog begon een tijdperk van democratische politiek. Betreffende de kwestie van het Pruisische kiesrecht mag de regeering ook niet voor een oplossing terugschrikken. Wij verlangen deze hervorming nog voor de nieuwe verkiezingen. De rijksgedachte moet groeien. Er mogen geen binnenlandsche loopgraven aangelegd worden. Moge er een nieuw Pruisen en Duitschland opbloeien voor vredelievenden beschavingsarbeid. Daarvoor wordt nu de grondslag gelegd.

Wij halen nu uit voor de laatste, beslissende slagen en houden vol tot de volledige overwinning (toejuichingen.)

Een telegram van Balfour aan Amerika.

De minister van buitenlandsche zaken Balfour heeft onlangs aan den Engelschen gezant te Washington het volgende telegram gezonden om het aan de regeering der Vereenigde Staten te overhandigen.

Bij de vertaling van de nota der geallieërden, welke ik u gezonden heb, wensch ik eenige opmerkingen te maken welke gij wel ter kennis van de regeering der Vereenigde Staten wilt brengen.

Ik lees uit de algemeene strekking van de nota van president Wilson, dat hij met het vurig verlangen bezield is, dat de vrede spoedig zal komen en, als hij komt, duurzaam zal zijn. Wat ten minste hem zelf betreft, geeft hij niet de voorwaarden aan, waarop een dusdanige vrede tot stand kan komen.

De regeering van Zijn Majesteit koestert dezelfde idealen als de president, maar gevoelt krachtig, dat de duurzaamheid van den vrede voor een groot deel afhangt van zijn karakter en dat geen duurzaam systeem van internationale betrekkingen kan opgebouwd worden op grondslagen, welke essentiëel en hopeloos defect zijn.

Dit wordt helder en duidelijk, als wij de groote oorzaken overwegen, welke de rampen mogelijk gemaakt hebben, waaronder de wereld nu lijdt. Deze waren het bestaan van een groote mogendheid, gedreven door heerschzucht, te midden van een gemeenschap van naties, die onvoldoende ter harer verdediging voorbereid waren. Toch waren er overvloedig internationale wetten, maar geen middelen om deze kracht bij te zetten. Overigens waren zij verzwakt door het feit, dat noch de grenzen der verschillende staten, noch hun interne samenstelling overeenkwamen met de aspiraties van hun constitueerende rassen. Voor deze laatsten bestond overigens geen rechtvaardige en gelijke behandeling.

Dat dit laatste kwaad veel zou getemperd worden, indien de geallieerden de veranderingen in de kaart van Europa tot stand brachten, welke zij in hun gemeenschappelijke nota aangestipt hebben, behoeft geen betoog en ik zal dit punt dan ook niet nader uitwerken.

Intusschen wordt opgeworpen, dat de verdrijving der Turken uit Europa geen eigenlijk en logisch deel van dit algemeen schema uitmaakt. De handhaving van het Turksche rijk is gedurende talrijke generaties door staatslieden van een wereldgezag beschouwd als een noodzakelijk middel voor de handhaving van den Europeeschen vrede.

Waarom, zoo wordt gevraagd, zou de zaak van den vrede nu verbonden zijn met een totalen ommekeer in deze traditioneele politiek?

Het antwoord is, dat de omstandigheden totaal veranderd zijn. Het is onnoodig nu te overwegen, of de instelling van een hervormd Turkije, als tusschennatie tusschen vijandelijke rassen in het nabije Oosten, een plan was, dat, indien de sultan oprecht geweest was en de mogendheden vereenigd waren, ooit ten uitvoer had kunnen gebracht worden.

Op het oogenblik kan het zeker niet ten uitvoer gebracht worden. Het Turkije van Eenheid en Vooruitgang is op zijn minst even barbaarsch en veel agressiever dan het Turkije van sultan Abdoel Hamid In de handen van Duitschland heeft het opgehouden, ook in schijn het bolwerk van den vrede te zijn. Het wordt nu openlijk als een werktuig van verovering gebruikt.

Onder Duitsche officieren strijden de Turksche soldaten nu in landen, waaruit zij sinds lang zijn verdreven. Een Turksche regeering gecontroleerd, gesubsidiëerd en gesteund door Duitschland, is schuldig aan de moorden in Armenië en Syrië, moorden, verschrikkelijker nog dan de voorafgaande, welke in de geschiedenis van deze ongelukkige landen vermeld worden.

Het is dan ook duidelijk, dat zoowel de belangen van den vrede als de nationaliteits-beginselen evenzeer eischen, dat aan de Turksche heerschappij over vreemde rassen, zoo mogelijk, een einde komt. Wij mogen hopen, dat de verdrijving der Turken uit Europa evenveel tot de zaak van den vrede zal bijdragen, als de teruggaven van Elzas–Lotharingen aan Frankrijk, van de Italiaansche Irredenta aan Italië en als menige andere territoriale verandering, zooals dit in de nota der geallieërden uiteengezet is.

Nochtans zijn zulke territoriale veranderingen ofschoon zij de oorlogsgelegenheid verminderen, geen voldoende zekerheid tegen een herhaling. Als Duitschland of liever de personen in Duitschland, die zouden willen dat hun meening de toekomst van dit land regelde, opnieuw optrekken om de wereld te beheerschen, moeten zij ondervinden, dat bij de nieuwe orde van zaken dit avontuur moeilijker is geworden of liever dat het onmogelijk is gemaakt om nog een door en door op militaire basis georganiseerd politiek systeem te bezitten, nog groote magazijnen met militaire uitrustingen aan te leggen of hun aanvalsmethoden nog te vervolmaken, zoodat hun meest vredelievend gezinde naburen onder den voet geloopen worden, vóórdat zij zich zelf ter verdediging kunnen voorbereiden.

Zoo wel, dan zou Europa bij het einde van den oorlog wel armer zijn aan mannen, geld, ruilmiddelen en goederen, dan voor den oorlog, maar het zou niet veiliger zijn; en de verwachtingen, welke voor de toekomst der wereld door den president gekoesterd worden, zouden even ver van haar vervulling zijn dan te voren.

De bevolking van Japan.

Volgens de in 1915 in Japan plaats gehad hebbende volkstelling bedroeg de bevolking in het eigenlijke Japan, buiten Korea, Formosa en Sachalin 52.911.800 personen. De Japansche emigranten zijn volgens deze statistiek over de verschillende werelddeelen verdeeld. Azië 134.498, Amerika 117.122, Australië 106.855, Europa 1231, tezamen 359.716. De volgende landen hebben Japansche bevolking van meer dan 10 000 personen aan te wijzen: China 121 356, Vereenigde Staten 79.642, Hawaï 90 809, Brazilië 15.492, Canada 11.959. De Japansche emigratie is dus bijna uitsluitend voor de Ver. Staten en eerst op de tweede plaats voor Canada een probleem geworden. Noch China, noch Brazilië, noch andere Zuid–Amerikaansche staten hebben aanmerkingen gemaakt op de Japansche immigratie.

De Japansche emigratie naar de Ver. Staten nam in 1869 een aanvang, maar werd eerst na den Chineesch–Japanschen oorlog van 1894—1895 van beteekenis. Hierbij dient bemerkt te worden, zegt de „Frakf. Ztg." aan welk blad deze gegevens zijn ontleend, dat de Japansche regeering, die wel het belang van de emigratie toegeeft steeds afgekeurd heeft, dat deze zich in het bijzonder naar Amerika richtte. De Japansche regeering is van meening dat het overschot van de Japansche bevolking, dat zijn bestaan moet zoeken buiten Japansch grondgebied, dit bij voorkeur in Azië zal moeten doen. Het is dan slechts de vraag hoe de Japansche politiek tegenover dit vraagstuk na den oorlog zal komen te staan. Men verwacht dat in deze politiek geen verandering zal komen en dat de Japansche regeering zal pogen de emigratie naar de Ver. Staten en naar de Engelsche koloniën in N.–Amerika tegen te gaan. Daarvoor spreekt ook de toeneming van het getal emigranten naar Azië.

De Japansche bevolking van Mantschjoerye bedroeg in 1908 8.000 en in 1915 10.000 personen. Het is waarschijnlijk, dat de in Mei 1915 tusschen Japan en China getroffen overeenkomst, waarbij aan de in China woonachtige Japanners grooter rechten worden toebedeeld de emigratie niet slechts naar Mantschjoerye, maar ook naar andere gedeelten van het Chineesche rijk zal bevorderen. Bovendien is het een feit, dat Japan zich zeer inspant voor het tijdperk na den oorlog en zal trachten de geheele markt van het verre Oosten tot zich te trekken. Daardoor zouden een groot aantal Japanners in hun eigen land werk genoeg kunnen vinden. Deze omstandigheid brengt mee, dat een vermindering van het aantal emigranten waarschijnlijk is en dat het gevaar van een Japansche immigratie verder zal worden verschoven.

Hoeveel kost de oorlog?

De „Baseler Handelsbank" heeft berekend, dat de gezamenlijke oorlogsuitgaven der bij den wereldstrijd rechtstreeks betrokken landen van 1 Augustus 1914 tot 1 Januari 1917 450 milliard francs bedragen. Wat dit beteekent kan men opmaken uit het feit, dat de totale goudproductie der wereld sedert de ontdekking van Amerika niet meer dan 95 milliard heeft bedragen.

De Paus en de Vrede.

Een telegram uit Zurich aan het „Berl. Tagebl." dat wij echter onder alle voorbehoud mededeelen, meldt, dat Lloyd George, die, zooals men weet, te Rome was, door den Paus in audiëntie is ontvangen. Bij deze gelegenheid zette Lloyd George de oorlogsdoeleinden der entente uiteen.

Briand zal langs indirecten weg een onderhoud met hoogwaardigheidsbekleeders van het Vaticaan hebben, daar een officiëele audiëntie bij den Paus wegens de anticlericale houding der linksche republikeinen niet mogelijk is. De bemiddelaar hierbij is Van den Heuvel, de Belgische gezant bij den H. Stoel.

De „Osservatore" en de Vredesactie.

De „Osservatore Romano" schrijft over de besprekingen inzake den vrede: „Op dit oogenblik zijn deze besprekingen tenminste geopend, wat reeds op zichzelf een voordeel is en wel daarom, wijl het niet mogelijk is, dat twee personen tot overeenstemming komen, vóór zij zich op denzelfden bodem bevinden. Het is verder een voordeel, wijl bij openlijk zoowel als persoonlijk handelen de eischen van beide partijen steeds verminderd kunnen worden. Vooral echter is het een voordeel, wijl het er toe dient de stemming te beïnvloeden en ze van het standpunt der onverzoenlijkheid en vernietigingswoede over te brengen op het terrein von een mogelijke overeenstemming."

HAVEN-NIEUWS

VAN 3 MAART — 17 MAART.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Nickerie	A R Nyboer	9 Maart	New York	10 Maart	Paramaribo
Caracas	H Hichborn	7 „	La Guayra	7 „	New York
Merida	A Johanson	7 „	Maracaibo	8 „	Maracaibo
Maracaibo 1	P W Johnson	10 „	New-York	10 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	11 „	Maracaibo	12 „	La Guayra
Merida	A Johanson	14 „	La Guayra	15 „	Maracaibo
Philadelphia	G w Goodman	14 „	New York	15 „	La Guayra
Fr Hendrik 2	P Koningstein	6 „	New York		
Mimer	H Hopland	10 „	New York	11 „	Cuba
Grove	S Knudsen	13 „	New York	13 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	15 „	Maracaibo	15 „	New York
Adonis	C Pater	4 Maart	Cumaná	6 Maart	New York
Nepos	Nielsen	25 Freb	N P News	8 „	Guanaco
Buenos Aires	J Sabater	16 Maart	Colón	16 „	Barcelona

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Gacela H	4 Maart	Maracaibo	*Estelle H*	3 Maart	Isl Barlov
Rita Otilia V	4 „	Vela de Coro	*Rosa Maria*	8 „	Aruba
Sirena H	5 „	Maracaibo	*Refugio*	3 „	Aruba
9 de Abril	5 „	Maracaibo	*Vesta H*	5 „	Bonaire
Camia H	6 „	Velade Coro	*Frieda H*	6 „	Maracaibo
Nereida	7 „	Pto Gabello	*Refugio*	8 „	Aruba
Refugio H	7 „	Aruba	*Meteor H*	7 „	Maracaibo
Rosa Maria	8 „	Aruba	*Rita Otilia*	8 „	Vela de Coro
Silfide H	8 „	Mabo racai	*Rosa Maria*	8 „	Aruba
Sociedad V	8 „	Pto Cabello	*Nereida*	8 „	Pto Cabello
Vesta H	8 „	Bonaire	*9de Abril*	8 „	Maracaibo
			Silfide H	10 „	Maracaibo

1 Van zijn vertrek naar New-York is nog niets bekend.
2 Wanneer en waarheen dit SS. zal vertrekken is tot nu niets met zekerheid te zeggen.